

Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam
020 623 05 66

info@lezen.nl
lezen.nl
KvK 41208274

Geachte,

Ter voorbereiding op uw commissiedebat mbo van de vaste commissie OCW op 11 december a.s. vraagt Stichting Lezen graag uw aandacht voor onze zorgen over de leesvaardigheid van de studenten in het mbo.

Uit het recente PISA-onderzoek blijkt dat in het algemeen de leesvaardigheid van alle vijftienjarigen sterk achteruitgaat. Ook mbo-studenten lezen weinig en hebben een zekere 'leesvrees' opgebouwd. Voor veel jongeren biedt het mbo de laatste kans om laaggeletterdheid te voorkomen. Het is daarom noodzakelijk om meer in te zetten op leesvaardigheid en leesmotivatie dan nu gebeurt, om te voorkomen dat deze mbo-studenten hun school voortijdig verlaten en later door hun laaggeletterdheid maatschappelijk niet goed kunnen meekomen. Goed kunnen lezen en teksten begrijpen is immers noodzakelijk om kennis op te doen, jezelf te ontwikkelen en volwaardig mee te doen in de samenleving.

De eerste stap is inmiddels gezet. Stichting Lezen, Kennispunt MBO Taal en Rekenen (MBO Raad), en de MBO Taalacademie (ITTA) hebben in november 2023 'Heel mbo leest!' gelanceerd. Dit landelijke initiatief zet in op het structureel integreren van vrij lezen, leesmotivatie en leesbevordering in het mbo-onderwijs, met als doel de taalontwikkeling van studenten te stimuleren, hun schoolprestaties te verbeteren en kansengelijkheid te vergroten. Op 7 december 2023 hebben Kennispunt MBO Taal en Rekenen en Stichting Lezen de Handreiking 'Heel mbo leest!' overhandigd aan demissionair minister Dijkgraaf.

Maar hiermee zijn we er nog niet. Om studenten daadwerkelijk aan het lezen te krijgen, is een goed leesklimaat van doorslaggevend belang. Dat begint met structurele aandacht voor lezen en toegang tot aansprekende en passende boeken. Wij vragen daarom uw aandacht voor vier belangrijke randvoorwaarden:

- **Zorg voor boeken in de nabijheid van studenten, via de Bibliotheek op school**
Boeken zijn op mbo-opleidingen vaak niet vanzelfsprekend beschikbaar: docenten geven aan dat slechts op de helft van de scholen een boekencollectie aanwezig is. Een inspirerende en toegankelijke leesomgeving met een gevarieerde en actuele boekencollectie op maat is belangrijk voor jongeren om laagdrempelig te ontdekken, te leren en zich te ontwikkelen.
De leesmediaconsulent van de Bibliotheek op school ondersteunt samen met de mediathecaris de docenten met kennis over boeken, werkvormen en hulpmiddelen voor studenten met een leesprobleem. Hiermee kunnen zij jongeren de hulp bieden die zij nodig hebben om sterke, enthousiaste en gemotiveerde lezers te worden.

BoekStart en de Bibliotheek op school zijn ontwikkeld door Stichting Lezen in samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek.

De programma's worden onder de noemer Kunst van Lezen gefinancierd door het ministerie van OCW.

vervolg
[onderwerp]

de Bibliotheek
op school

- **Zorg voor een gratis lidmaatschap van de lokale bibliotheek tot 25 jaar, voor alle (mbo)studenten**

Momenteel zijn lokale bibliotheken gratis toegankelijk voor jongeren tot 18 jaar. Ook voor mbo-studenten is gratis gebruik van de bibliotheek - met goede toegang tot boeken, tijdschriften en digitale bronnen – essentieel voor verbetering van hun (digitale) geletterdheid en voor ondersteuning van hun loopbaanontwikkeling. Het oprekken van de leeftijd naar 25 jaar voor een gratis lidmaatschap maakt het mogelijk dat ook mbo-studenten zich in een veilige omgeving verder kunnen ontwikkelen.

- **Zorg voor prioriteit voor lezen in het curriculum en op het rooster**

Uit het [DUO Onderwijsonderzoek van 2022](#) blijkt dat 94 procent van de docenten op het mbo het belangrijk vindt om lezen te bevorderen. Toch organiseert slechts een derde van hen wekelijks een vrijleesmoment in de les, en minder dan een kwart leest maandelijks voor of bespreekt boeken met studenten. Door lezen steviger te verankeren in het curriculum en tijd hiervoor in het rooster te reserveren, wordt het belang van lezen zichtbaar en krijgen studenten meer mogelijkheden om hun leesvaardigheid te vergroten en een leesroutine te ontwikkelen.

- **Maak de lezende docent een onderdeel van de aangescherpte professionaliseringseisen**

Uit hetzelfde DUO-onderzoek blijkt dat de keuze om lezen te bevorderen vaak op individuele docenten neerkomt: slechts 31 procent van de docenten ziet leesbevordering als structureel onderdeel van het schoolbeleid, terwijl 47 procent aangeeft dat dit niet het geval is. Aangezien de leesontwikkeling van jongeren grotendeels afhankelijk is van hun docenten, is het noodzakelijk dat alle mbo-docenten het belang van lezen kennen en lezen integreren in hun vakken. Leesbevordering is niet alleen een taak van de docent Nederlands. Docenten van beroepsgerichte vakken en het vak burgerschap leveren een minstens zo belangrijke bijdrage.

Lage basisvaardigheden en beperkte taalvaardigheid vergroten het risico op schooluitval, bemoeilijken een goede aansluiting op de arbeidsmarkt en vormen een obstakel in het maatschappelijk functioneren. Dat heeft sociale en financiële gevolgen voor zowel het individu als de samenleving.

Wij hopen daarom dat u onze zorgen herkent en deze wilt meenemen in het commissiedebat mbo op 11 december. En natuurlijk geven we een mondelinge toelichting in dien nodig.

Met vriendelijke groet,

Tamar van Gelder
Directeur-bestuurder Stichting Lezen